

Sensorveiledning IDR3035, våren 2020

Enten:

Gjør kort rede for hva som menes med begrepet «serious leisure». Drøft deretter hvordan begrepet kan kaste lys over framveksten av livsstilsidretter. Trekk også inn sentrale kjennetegn ved livsstilsidretter i lys av begreper som refleksivitet, identitet og/eller individualisering. Sammenlign til slutt kort livsstilsidrettene med den moderne idretten, slik den blir framstilt av Guttmann.

Veiledning: Serious leisure bør baseres på pensumbidraget fra Stebbins. Detaljeringsgraden vil variere, men trolig er det en fordel å nevne sentrale kjennetegn ved serious leisure, uten å gå i dybden, fordi det på mange måter er en forutsetning for å diskutere livsstilsidretter i dette perspektivet på en nyansert måte. Det er en fordel om serious leisure knyttes til egenskaper ved det senmoderne samfunn, og fritidens potensielt endrede karakter som følge av dette. Det finnes to hypoteser om fritidens rolle, den ene (som Stebbins nok står nærmest) er at kortere arbeidstid gjør fritiden viktigere, ikke minst som grunnlag for identitet. Den andre er at en økende andel jobber i «kreative» yrker hvor skillet mellom jobb og fritid kanskje blir mer flytende. Det er naturlig å gripe mest fatt i den første hypotesen her. Livsstilsidretter bør beskrives i lys av begreper fra Giddens, Beck eller lignende. Den siste bolken handler om å se livsstilsidrettene i lys av Guttmann. Her er det en fordel om drøftingen er balansert. Et sentralt poeng i undervisningen har vært å få fram hvordan livsstilsidrettene på mange måter opponerer mot visse sider ved den moderne idrettens kjennetegn, kanskje spesielt rasjonalisering, kvantifisering og byråkratisering. På den annen side er det en markert tendens til at livsstilsidrettene gradvis selv blir institusjonalisert etter mønster av den tradisjonelle idretten.

Eller

Et kjennetegn ved mange moderne idretter er at de sprer seg geografisk og blir mer eller mindre globale. Ta utgangspunkt i en eller flere idretter med stor internasjonal utbredelse og drøft deres kjennetegn i lys av begrepene *glokalisering* og *globalisering*. Innled drøftingen med en kort redegjørelse for disse begrepene.

Globale idretter er som regel også tydelig kommersielle og kommodifiserte. Forklar hva som ligger i dette, og drøft om kommodifiseringsprosesser forsterker eller svekker det Guttmann betegner som den moderne idrettens sentrale kjennetegn.

Veiledning: Kandidatene står fritt med hensyn til hvilken idrett de velger som eksempel, men det er naturligvis en fordel om de velger en som har i det minste noe geografisk spredning. Globalisering og glokalisering har vært tematisert i undervisningen og skillet mellom disse perspektivene bør være relativt presist presentert. Det er en fordel om det påpekes at glokalisering og globalisering ikke må forstås som alternative hypoteser om globaliseringens natur og kjennetegn, men som ulike sider ved samme sak.

Kommodifisering kan defineres på flere måter, men en vanlig definisjon er å si noe sånt som at det innebærer at et fenomens varekarakter blir mer fremtredende. Kommersialisering er et noe mer generelt begrep som kan innebære mer enn bare vare-aspektet, for eksempel sponserers innflytelse, relasjonen til medier eller integrasjonen av idrett og populærkultur. I drøftingen er det mange veier å gå, i pensum er det dekket ganske bredt særlig i tilknytning til fotball (som er klart mest utforsket i dette perspektivet). Et viktig tema som bør belyses, er hvorvidt sportens indre rasjonalitet, slik den beskrives blant annet med utgangspunkt i Guttmanns kjennetegn, «trues» av tiltakende kommodifisering og kommersialisering, som når det er viktigere å skape et best mulig TV- eller stadionprodukt enn å sikre den mest mulig «rettferdige» konkurransen.